

Samenwerken doel of middel?

In mijn werk als onderzoeker en adviseur op het gebied van anders werken, krijg ik vaak het verzoek om te helpen om de medewerkers beter te laten samenwerken. Voor veel organisaties zit de oplossing om dingen slimmer, beter en efficiënter te doen in het laten samenwerken van collega's. Want, zo hebben we regelmatig gehoord, $1+1=3$. Dus door samenwerken kunnen we zonder veel investering en moeite toch die betere of andere resultaten halen. Mijn onderbuik gevoel zegt mij dat het inderdaad beter is als we samenwerken, maar is dat nou echt zo? Als je het woordenboek erop naslaat betekent samenwerken: *in onderling overleg werken*. Daarin zijn voor mij vooral de woorden 'onderling' en 'overleg' van belang. Bij de organisaties waar ik adviseer wordt het samenwerken namelijk vooral opgelegd van bovenaf en is er dus geen sprake van overleg of dat er eventuele onderlinge afstemming zou hebben plaatsgevonden.

Een aantal jaren geleden heb ik een onderzoek gedaan naar de redenen waarom mensen wel of niet willen samenwerken. Daarin werd vooral heel erg duidelijk dat mensen van niet direct geneigd zijn om samen te werken. Samenwerken kost meer tijd, je moet rekening houden met anderen, het kan niet op jouw eigen manier doen en we zijn bang dat het dan niet het resultaat brengt wat we verwachten of verwacht wordt. De tegenhanger daarvan is echter wel dat *als* er goed wordt samengewerkt, het uiteindelijke resultaat of de kwaliteit van het eindresultaat een stuk hoger ligt dan wanneer iets alleen wordt gedaan. Omdat dat echter vooraf niet in te schatten is, zijn we toch vaak geneigd om het dan toch maar even snel alleen te doen.

Ik heb dat onlangs nog persoonlijk ondervonden. Mijn tweelingdochters werden 10 en gaven ieder apart een feestje. Dochter 1 deed dit alleen en als snel was ze er uit wat we gingen doen, wie er zouden komen en was alles in korte tijd geregeld. Dochter 2 had besloten haar verjaardag met een vriendinnetje samen te vieren. Samen moesten ze bedenken wat ze zouden gaan doen, wie er werden uitgenodigd en de organisatie werd ook verdeeld. Ik vond het heel tijdrovend, er was veel discussie en de organisatie vroeg veel afstemming. Ik had tijdens dit proces al direct mijn oordeel paraat 'dit doe ik dus nooit meer.....' Mij realiserend wat een zwakgebod dat toch eigenlijk was, maar ik vond het echt teveel gedoe. Tot daar de dag van het feestje was. Het was een leuk feest met een mooie diversiteit aan activiteiten en aanwezigen. De dag zelf liep perfect, de sfeer was goed en in ons eentje hadden we nooit zo'n mooi feest kunnen geven. Kortom, ik werd met mijn

neus op de feiten gedrukt. Samenwerken loont, maar om er te komen moet wel moeite worden gedaan.

Wat betekent dit nu voor organisaties? Samenwerken is geen doel op zich. Samenwerken moet voor beiden partijen iets brengen wat hen groter maakt dan henzelf en waarbij de persoonlijke doelen van de personen binnen de samenwerking kunnen worden gerealiseerd. Ik neem altijd een voorbeeld aan start-ups en aan de filmindustrie. Bij veel startende bedrijven zie je dat samenwerken een bepalende succesfactor is, maar dat het ook de basis is om vooruit te komen. In de filmindustrie kunnen grote teams samenwerken en tot een gewenst resultaat komen binnen budget en met een harde deadline. Wat zijn voor mij de belangrijkste criteria die ik zie als het om samenwerken gaat?

- Er is een gemeenschappelijke droom;
- Er is vertrouwen in elkaar en in zichzelf;
- De doelen zijn helder en niet tegenstrijdig;
- De persoonlijke doelen van de samenwerkende individuen zijn helder;
- De verantwoordelijkheden van de samenwerkende personen zijn heel duidelijk;
- Taken en verantwoordelijkheden worden volgens afspraak uitgevoerd;

Door vooraf helderheid te creëren, stil te staan waar aan en waar voor wordt samengewerkt en een goed proces waarin de samenwerking wordt begeleid kan $1+1=3$ ontstaan. Geen doel op zich maar een methode om samen iets neer te zetten. Met mijn huidige wetenschappelijke onderzoek probeer ik te bewijzen dat $1+1=3$ voor organisaties en dat als er goed wordt samengewerkt dit ook direct effect heeft op de bedrijfsresultaten. Ik houd u daar graag van op de hoogte want wat is er mooier dan samen met collega's, vanuit ieders eigen competentie, kracht en kennis, te bouwen aan een gemeenschappelijke droom of doel.